

Barn med trakeostomi

Vårdsamverkan Västra Götaland, VVG

2026-10-20

Bakgrund

Önskemål om en länsgemensam arbetsgrupp för barn med trakeostomi lyftes till VVG den 4 juni 2025 från delregional vårdsamverkan. Därefter har frågan diskuterats vid ytterligare två tillfällen under 2025.

Dialogen under dessa tillfällen har bland annat handlat om huruvida frågan är ett länsgemensamt område som bör lyftas till VVG samt att behovet behöver vägas mot andra utvecklingsfrågor.

Innan ställning tas till en länsgemensam riktlinje eller arbetsgrupp behövs en behovsinventering. Den bör ge en samlad nulägesbild, tydliggöra vilka problem som behöver lösas gemensamt och klargöra om arbetet ska omfatta enbart barn eller även vuxna.

Ärendet

Barn med trakeostomi är en liten men komplex patientgrupp där vården ofta bedrivs i hemmet.

Det finns ett ökande behov och stora konsekvenser för barnet och familjen när stöd och processer inte fungerar.

Samverkan är särskilt komplex eftersom vårdnadshavare är en central part och flera verksamheter kan vara involverade.

Det finns behov av en gemensam grund där ansvarsfördelning och praktiskt stöd, exempelvis rekommendationer och checklistor är gemensamma. Även processerna vid in- och utskrivning samt övergången från barn- till vuxenvård behöver uppmärksammas.

Kommunperspektiv

- Målet är en trygg hemgång utan att barnet behöver stanna på sjukhus längre än vad de medicinska behoven kräver.
- För kommunen kan mottagandet kräva individuella beslut, uppbyggnad av ny bemanning dygnet runt och av kompetens. Det behöver rymmas i en tidig och realistisk gemensam planering.
- Behov av tydliga ansvar och kontaktvägar, kompetensöverföring, fortsatt medicinskt stöd och en plan för tiden fram till hemgång.
- Frågorna behöver sorteras: vad ansvarar respektive huvudman för, och vad behöver kommuner och VGR lösa tillsammans?

VGR

- Gemensamma länsövergripande principer för bedömning av barn med omfattande egenvårdsbehov i hemmet – med tydligt uppföljningsansvar för egenvårdsbeslut och patientsäkerhet.
- Ökad samsyn mellan kommun och region om gränsen mellan egenvård, hälso- och sjukvård, socialt stöd och föräldraansvar.
- Mer jämlika biståndsbedömningar i Västra Götaland – olika beslut mellan kommuner och stadsdelar fördröjer processen för patient och familj.
- Tydligare samverkan i planeringen inför utskrivning av barn med omfattande vårdbehov.
- Bättre förutsättningar för snabbare verkställighet av beslutade stödinsatser.
- Informationsöverföring vid planering – privata aktörer använder inte SAMSA.
- Gemensam kunskapsutveckling om målgruppen.
- Översyn av alternativ vårdplats medan egenvård i hemmet startas, eller när den inte kan upprätthållas där.

VGR –pågående arbete

- VGR har under året genomfört en bred inventering av trakeostomivården i länet
- Tar nu fram en regional process för både barn och vuxna
- Fokus ligger på tydligare ansvarsfördelning, säkrare vårdövergångar, utbildning och kompetensförsörjning
- Hjälpmedelsansvar
- Minska onödigt långa vårdtider, särskilt för barn
- Nästa steg är förankring inom VGR

Avvikelser 2020–2026

2 / 89

VGR-avvikelser
där kommuner var
inblandade

6

avvikelser registrerade
från kommunernas sida

Sammantaget visar avvikelserna behov av tydligare ansvar, bättre samordning, fungerande SIP-processer och säkerställd kompetens hos samtliga aktörer runt patienten.

Nästa steg

En utgångspunkt bör vara att barn inte ska behöva vistas på sjukhus längre än vad deras medicinska behov kräver, samtidigt som hemgången måste vara trygg, säker och långsiktigt hållbar.

Bör omfatta både barn och vuxna eftersom processen och de identifierade behoven i huvudsak är desamma oavsett ålder.

Frågan bör ses i ljuset av det nya hälso- och sjukvårdsavtalets ambitioner om en patientsäker, personcentrerad, proaktiv och sammanhållen vård samt tydlig ansvarsfördelning mellan parterna.

Förslag till ställningstagande

Vårdsamverkan Västra Götaland föreslås besluta att:

- initiera ett länsgemensamt arbete för barn och vuxna med trakeostomi, med eller utan andningsstöd.
- arbetsgruppen tar fram förslag på lämpligt stöd för en säker och hållbar vård i hemmet.

Arbetsgruppen ska utgå från hälso- och sjukvårdsavtalets intentioner och ta till vara befintliga väl fungerande arbetssätt.

Förslaget återrapporteras till VVG.

